

## Dispečer/dispečerka železniční dopravy (kód: 37-061-N)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo dopravy  
**Skupina oborů:** Doprava a spoje (kód: 37)  
**Týká se povolání:** Dispečer železniční dopravy  
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 5

### Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Vedení plnění grafikonu	5
Koordinace činnosti železničních pracovníků podle směnového plánu a grafikonu	5
Vedení dokumentace provozu železniční stanice	4
Vyřizování operativních záležitostí v železničním provozu	5
Orientace v oběhu a technických parametrech železničních souprav a vozidel	3
Koordinace posunu hnacími vozidly	4

### Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Vedení plnění grafikonu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat grafikon vlakové dopravy	Ústní ověření
b) Vyhodnotit plnění grafikonu vlakové dopravy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

### Koordinace činnosti železničních pracovníků podle směnového plánu a grafikonu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit princip směnového plánu a grafikonu	Ústní ověření
b) Vysvětlit zásady práce železničních pracovníků podle grafikonu	Ústní ověření
c) Vysvětlit zásady práce železničních pracovníků při mimořádnostech	Ústní ověření
d) Předvést postupy řízení činnosti železničních pracovníků při mimořádnostech	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

### Vedení dokumentace provozu železniční stanice

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat dokumenty základní dopravní dokumentace a prokázat jejich znalost	Ústní ověření
b) Vést dopravní dokumentaci a objasnit prováděné technologické postupy při řízení provozu v železniční stanici	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zapisovat do dopravní dokumentace	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

### Vyřizování operativních záležitostí v železničním provozu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zpracovat provozní údaje a vložit je do informačního systému	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat postupy při mimořádnostech v železniční dopravě	Ústní ověření
c) Vést předepsanou dokumentaci k operativnímu řízení	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vést předepsanou evidenci k operativnímu řízení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

### Orientace v oběhu a technických parametrech železničních souprav a vozidel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit podstatu oběhu železničních souprav a vozidel	Ústní ověření
b) Prokázat znalost technických parametrů železničních souprav a obsluhovat technická zařízení železničních vozů (osvětlení, klimatizace apod.)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zpracovat a vyhotovit náležitosti pro vlakové soupravy	Praktické předvedení a ústní ověření

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Koordinace posunu hnacími vozidly

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat proces koordinace posunu vozidel	Ústní ověření
b) Popsat posun hnacími vozidly	Ústní ověření
c) Vysvětlit zásady odstavení kolejových vozidel	Ústní ověření
d) Předvést proces řízení a koordinace posunu	Praktické předvedení a ústní ověření

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na NSP - [http://katalog.nsp.cz/karta\\_tp.aspx?id\\_jp=5350&kod\\_sm1=14](http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=5350&kod_sm1=14)).

Kritéria musí být ověřována v navazujících činnostech s využitím daných technologických postupů v oblasti železniční dopravy.

Při ověřování kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet především ke správnému provádění všech úkonů i k časovému hledisku zvládnutí operací.

Ověřování kritérií, u kterých je předepsáno praktické předvedení, může být prováděno pomocí simulace.

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

### **Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby**

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání železničář s praxí v délce minimálně 5 let v typové pozici dispečer železniční dopravy, nebo ve vyšší kvalifikaci, která zahrnuje požadavky na tento kvalifikační stupeň v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně tři roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na železniční dopravu s praxí v délce minimálně 5 let v oblasti železniční osobní dopravy, nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně dva roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na železniční dopravu s praxí v délce minimálně 5 let v oblasti železniční osobní dopravy, nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo dopravy, [www.mdcr.cz](http://www.mdcr.cz).

### **Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky**

Pro vykonání zkoušky je třeba mít k dispozici prostory s technickým vybavením a sociálním zařízením vyhovující hygienickým standardům pro výukové prostory.

Pro vykonání zkoušky je třeba PC s přístupem na internet a s přístupem do informačních systémů uvedených v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace, případně do simulací těchto programů. Předpisy a dokumenty uvedené v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace musí být k dispozici v aktuálním znění v tištěné nebo elektronické podobě.

Pro zajištění zkoušky je třeba mít k dispozici železniční vůz v provozním stavu a další prostory a vybavení pro vykonání praktické části zkoušky.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

## **Doba přípravy na zkoušku**

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## **Doba pro vykonání zkoušky**

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 4 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

## **Autoři standardu**

### **Autoři hodnoticího standardu**

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro dopravu, logistiku, poštovní a doručovací služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

České dráhy, a. s.

Dopravní vzdělávací institut, a. s.